

NOR ZARTONK

ՆՈՐ ԶԱՐԹՈՆՔ

www.norzartonk.org

BÜLTEN • Sayı: 2

Temmuz - Ağustos 2013

- Mağrur Olma Padişahım Senden Büyük Direniş Var
- Devlet Terörü Sürüyor!
- #DirenPenguen
- Alışın Her Yerdeyiz!
- Aram Dikran Toprağına Kavuşmayı Bekliyor
- 20. Yılında Madımak Hala Yanıyor
- Beyaz Soykırımı Sürüyor
- Nor Zartonk, Türkiye ve Avrupa
‘Demokrasi ve Barış Konferansı’nda
- Պայքարը Ներսէն.
,Նոր Զարթօնքները Կը Խոսի Սփիռքին

Nor Zartonk Nedir?

Nor Zartonk (Yeni Uyanış); Ermeni halkın öz örgütülüğündür. Türkiye Ermenilerinden yola çıkarak, Türkiye ve dünya halklarının eşit, özgür ve kardeşçe yaşamaları için mücadele eder.

Nor Zartonk eşitliği, adaleti ve barışı savunur.

Nor Zartonk halkların kendi kaderlerini tayin hakkını ve enternasyonalizmi savunur.

Nor Zartonk sermayeye karşı emekten yanadır.

Nor Zartonk düşünce, ifade ve örgütlenme özgürlüğünü savunur.

Nor Zartonk katılımcı demokrasiyi ve özyönetimciliği savunur.

Nor Zartonk ırkçılığa, milliyetçiliğe, militarizme ve her türlü ayrımcılığa karşıdır.

Nor Zartonk patriarkaya (erkek egemen sisteme), cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ayrımcılığına karşıdır.

Nor Zartonk ekolojik yaşamı savunur ve türcülüğe karşıdır.

Nor Zartonk yaşıların gençler üzerindeki iktidarı olan gerontokrasiyi reddeder.

Nor Zartonk'ta herhangi bir hiyerarşik yapı ve yöneticilik yoktur.

Ի՞նչ է Նոր Զարթօնքը:

Նոր Զարթօնք հայ ժողովուրդի ինքնակազմակերպութիւնն է: Մեկնելով թրահայութենէն, աշխարհի բոլոր ժողովուրդներուն հաւասար, ազատ ու եղբայրաբար ապրելուն համար կը պայքարի:

Նոր Զարթօնք կը պաշտպանէ հաւասարութիւնը, արդարութիւնը ու խաղաղութիւնը:

Նոր Զարթօնք կը պաշտպանէ ժողովուրդներու ինքնորոշման իրաւունքն ու խաղաղութիւնը:

Նոր Զարթօնք դրամատէրներուն դէմ՝ աշխատողի կողմն է:

Նոր Զարթօնք մտքի, խօսքի եւ կազմակերպուելու իրաւունքը կը պաշտպանէ:

Նոր Զարթօնք կը պաշտպանէ ժողովրդավարութիւնը եւ ինքնավարութիւնը:

Նոր Զարթօնք դէմ է ցեղապաշտութեան, ազգայնապաշտութեան, զինապաշտութեան ու ամէն տեսակ խորականութեան:

Նոր Զարթօնք դէմ է հայրիշխանութեան, սեռային հակումի կամ ինքնութեան նկատմամբ խորականութեան:

Նոր Զարթօնք բնապահպան է:

Նոր Զարթօնք կը մերժէ տարեցներուն, երիտասարդութեան վրայ իշխելը՝ «Ժերօնթոքրասի»ն:

Նոր Զարթօնքի մէջ գոյութիւն չունի աստիճանակարգ եւ վարչութիւն:

Fotoğraf: Eren Aytuğ/Nar Photos

Mağrur Olma Padişahım Senden Büyük Direniş Var

10 yılı aşkın iktidarın boyunca demokrasi sosyal hakları için güvence talep eden, sendikalarda havariliğine soyunup, çaldın, çırptın, yağmaladın, örgütlenmeye çalışan işçileri, işten atmanın her talan ettin, bombalar yağıdırıp insanları katlettin. yolunu yarattın, direnen işçilere coplarla, gazlarla Özal'dan aldığıni, Thatcher'in mirasıyla karip, sağlıktan eğitime, temel haklarımıuzu özelleştirdin.

Çıkardığın kanunlarla, sermayenin doğayı talan etmesinin önündeki engelleri tek tek kaldırıp; ormanlarımızı, derelerimizi, göllerimizi HES'lerle, termik santrallerle, halka hiç ulaşmayan madenlerin ocaklarıyla talan ettin.

İktidarın boyunca yüzlerce kadın katledilirken, yüzlercesi tecavüze uğradı ve yine binlerce kadın fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kaldı, çıkış "Münferit" dedin. "En az üç çocuk" haykırışlarınınla kuluçka makinesi yerine koyduğun kadınlara, kürtajı fiilen yasaklayıp, "Tecavüze uğrayan kadının bebeğine gerekirse devlet bakar" dedin. Erkek egemen düzenin, binlerce tecavüzcüyü mahkemelerinde 'akladı'. LGBT'leri hastalıkla, ahlaksız, sapık ve sapık ilan ederken, onların katledilmesine dönük her türlü ortamın yaratılmasına onayak oldun.

Taşeronlaştırma hızla devam ederken, gasp edilen

Özlemini duyduğum 'dindar' gençliğin öncüleri olan Madımak faillerine ilişkin dava zamanaşımından düştüğünde, "Vatana millete hayırlı olsun" dedin. Katliamcılar AK'larken avukatlarını da ödüllendirdin. Daha basılmamış kitapları toplatırken, eşit, parásız, bilimsel ve anadilde eğitim isteyen öğrencileri, KCK davalarıyla Kürt devrimcileri ve onlarla dayanışma içinde olanları zindanlara doldurdun. Elektrik faturasından dahi terör örgütü üyeliğine kanaat getiren mahkemelerin, Hrant Dink davasındaki terör örgütünü görmezden geldi. 'Darbecileri yargılama' adı altında kendi sivil darbeni yapıp, AKP diktatörlüğünü hâkim kıldın.

Geçmişten devraldığı tek devletçi, tek bayraklı, tek dilci, tek dinci ırkçı ve popülist politikaları muhafazakârlıkla soslayıp giriştiğin kimlik inşası, asimilasyoncu ve inkârcı politikalar, üzerimize, bombalar, kurşunlar, gaz ve kimyasallar olarak geri döndü. 12 yaşındaki Uğur Kaymaz'ın bedeninden

çıkarılan 13 kurşunu unutmadık! Havan topuyla öldürdüğünüz Ceylan Önkol'u da! Alevi evlerinin işaretlendiğini, Samatya'da Ermeni avına çıktılığını, kiliselerin taşladığını, Roboskî Katliamı'nı unutmadık! "Ne Yahudiliğimiz, ne Ermeniliğimiz, ne affedersin Rumluğunuz kaldı" dediğini unutmadık! Ermenileri ve onlarla omuz omuza faşizme karşı duranları 'piç' ilan edenlere, kin ile kan hesabı yapan İdris Naim Şahin'e nasıl sahip çıktığını da unutmadık! Hükümetinin ve medyanın Hrant Dink'i nasıl hedef gösterdiğini, katledilmesine nasıl zemin hazırladığını unutmadık! Hrant Dink'in katledilmesinde parmağı olan kamu görevlilerini nasıl ödüllendirdiğini unutmadık!

Geçmişten miras militarist politikaların, 'vatani görevi'ni yaparken dahi, ezilen halklara 'şüphe', 'kaza', 'dikkatsizlik', 'intihar' gibi sebeplerle ölüm ve kan olarak döndü. İktidarın boyunca işlenen bini aşkın kişi cinayetini, Sevag Balıkçı'yı, Mazlum Aksu'yı, Uğur Kantar'ı ve nicelerini, katilleri aklayan mahkemeleri unutmadık!

Yarattığın muhafazakârlaşmayla, liselerde, sıralarımızda kiminle nasıl oturacağımıza; birbirimize ne kadar yaklaşacağımıza; eteğimizin, saçımızın boyuna karışın. Sokakta nasıl giyineceğimize; kiminle, nerede, nasıl yürüyeceğimize; nerede öpüşüp sevişeceğimize; nelerin 'ayıp', nelerin 'günah' olacağına; nerede, ne zaman, ne kadar içeceğimize kadar müdafale ettin.

Devletin ideolojik aygıtı olmayı, sermayenin taşeronluğunu yapmayı reddeden medyaya, halk için halkın sözünü söyleyenlere, yalanlarını değil gerçeği yazan gazetecilere saldırdın. Baskıların onları susturmaya yetmediğinde hedef gösterdin, zindanlara attın, katlettin.

'Kentsel dönüşüm' adı altında, sermayenin çıkarları doğrultusunda kentlerimizi, mahallelerimizi, caddelerimizi ve sokaklarımızi yağmaladın. 'Yayalaştırma' adı altında meydanlarımızı patronlar ve onların müşterileri için dönüştürdün. Sanatçıları 'terörist', sanat eserlerini de 'ucube' ilan ederken; tarihi binalarımızı talan edip kentlerimizi yağmaladın!

Dilinden demokrasiyi, adaleti, insan haklarını eksik etmeyip, 23 Nisan'da koltuğuna oturan çocuğa "Yetki senin, asarsın kesersin, her şey serbest"

dediğinde Pozantı'da çocuklara tecavüz ediliyordu ve binlerce 'taş atan' çocuk hapishanelerde tatsaktı, hâlâ tatsaklar, unutmadık!

Ama artık, astığım astık dediğim dedik tavırın, '%50'nin fatih olma, padişahı oynama hevesin artık yetti, mağrur olma padişahım senden büyük direniş var!

27 Mayıs'ta başlayan direnişimiz, bu topraklarda yaşayan halklar için yeni bir uyanışın sembolü oldu. İstanbul'u koca bir gaz odasına çevirmiş olman, kolluk kuvvetlerinin gaz fişeklerini üzerimize hedef alması, plastik mermilerle, ilaçlı sularla zorbaca saldırın, bırak direnişimi kırmayı, mücadeleminin önce dalga dalga yurdun dört bir yanına ve sonra da dünya halklarına yayılmasını sağladı. Evet, dediğin gibi yalnızca 'uç-beş ağaç' için değil mücadeleümüz. Yarattığın bu diktatörlük altında, halklara, işçilere, kadınlara, LGBT'lere, öğrencilere ve gençlere yaşattığın zulüm dolu her anın öfkesiyle geliyoruz! Kör ve tenha sokaklardan, gecekondu mahallelerinden, varoşlardan; yok sayıklarının, lanetlediklerinin, çapulcuların arasından onurumuza ve geleceğimize sahip çıkmak için; Roboskî'nin, Reyhanlı'nın, Hrant Dink'in, Metin Lokumcu'nun, Abdullah Cömert'in, Mehmet Ayvaltaş'ın, Ethem Sarısülük'ün ve nicelerinin hesabını sorarak geliyoruz! Umudumuzu ve öfkemizi kuşandık geliyoruz!

Polisin ve devletin olmadığı, Taksim'in orta yerine kurdugumuz koca komünde bir arada yaşamayı da, paylaşmayı ve dayanışmayı da; bize dayattığının alternatifinde, biz, bugünü ve yarını nasıl yaratabileceğimizi de gördük. Beslenmenin, barınmanın, sağlığın ve ihtiyaçlarımızın, senin ve kapitalist düzenin için satılabilir bir meta değil, en temel haklarımız olduğunu ve istediğimizde böyle bir dünya kurabileceğimizi gördük. Artık bu topraklarda yaşayan her halktan işçiler, öğrenciler, kadınlar ve LGBT'ler olarak birleştiğimizde, senin dokunulmaz sandığın o iktidarı nasıl sarsabildiğimizin de, kaldırım taşlarının altındaki kumsalın da farkındayız! Özgürlüğün tadını aldık bir kere.

Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak! Artık sen ve kurmaylarının attığı her adımın peşindeyiz ve bu daha yalnızca başlangıç!

Fotoğraf: Tolga Sezgin/Nar Photos

Devlet Terörü Sürüyor!

Gezi Parkımızın rant uğruna yıkılmasını engellemek amacıyla başlayan direniş, AKP hükümetinin kolluk kuvvetleri tarafından gerçekleştirilen 'olağan' zorbaca saldıruları neticesinde, tüm Türkiye'de bir isyana dönüştü. Türkiye'de yaşayan her halktan emekçiler ve ezilenler, bu süreçte, AKP hükümetinin zulmüne ve zorbalığına karşı dimdik sürdürdüğü mücadeleyi ortaklaşaştırdı, ülkenin tüm sokaklarında ve meydanlarında isyan ateşi yakıldı!

AKP hükümetinin bu direnişe tepkisi, geçmiş yıllarda farklı olmadı. Hükümet, demokratik haklarını kullanan direnişçilere, elindeki tüm silahlarla, canlarına kast ederek saldırdı. Bizzat Başbakan'ın talimatıyla hareket eden kolluk kuvvetleri, 'ışgal kuvvetleri' karşısında 'destan' yazmak için var gücüyle hücum etti. Daha önce defalarca can alan biber gazı fişekleri, bir kez daha insanların kafaları hedef gözetilerek fırlatıldı, coplar büyük bir hızımla savruldu ve Türkiye coğrafyasının alışık olduğu üzere, insanlar gözaltına alınarak kaybedildi!

Komşu ülkelere özgürlük ve demokrasi dersi vermeye yeltenen AKP, özgürlük talebiyle meydanlara çıkan insanları katletmekten geri kalmadı. Tüm ülkeyi saran direniş boyunca, dört yoldasımızı polis saldıruları neticesinde yitirdik. Gaz kapsülleriley, coplarla ve mermilerle öldürülen direnişçilerin katilleri, bizatihî AKP hükümeti tarafından kollanyor, besleniyor ve hatta ödüllendiriliyor. Biz bu filmi Hrant Dink, Sevag Balıkçı, Eva Aksoy, Sivas ve tüm diğer davalardan biliyoruz.

Türkiye ve tüm dünya, bu zalim saldırılar karşısında ayaya kalkarken, Başbakan, tüm Türkiye'de, yandaşlarını direnişçilere karşı kıskırtmak için mitingler düzenledi. Başbakan, bu mitinglerde, bir asırdan uzun süredir devlet eliyle yapılan katliamlar için sunulan gerekceye sığındı. Direnişin, "Dış mihraklarca düzenlenen ve Türkiye'nin gelişen ekonomisiyle 'yüksele' imajına darbe vurmak amaçlı bir komplot" olduğunu iddia etti. Yurttaşların özgürlük ve demokrasi taleplerini görmezden gelen

ve intikam alırcasına saldıran AKP hükümetinin, hiçbir dayanağı bulunmayan bu yalanı da, AKP'nin yalanlar çöplüğündeki yerini aldı.

Bu zorba tavırlara karşı, Türkiye'nin her yerinde protestolar hâlâ devam ederken, AKP hükümeti Lice'de yine halka saldırdı. Bölge halkı için baskı ve işkence anlamına gelen bir karakolun yapımına karşı yapılan protestoya, kolluk kuvvetlerinin yaptığı müdahalede Medeni Yıldırım katıldı. Meclis sıralarında ağızından demokrasiyi, kardeşliği ve insan haklarını düşürmeyen AKP hükümeti, bu katliam için de bahanelere sığındı ve katillere siper oldu.

Bir diğer yandan Direnişi sürecinde ülkenin sahte demokratlarının da maskesi düştü. Kasklarında numaraları yazılmamış polislerin, eli sopali ve

palalıların hangi amaçla orada olduklar belliğen göz altında taciz ve şiddet devam ederken ülkenin sahte demokratları polis şiddetini ve AKP hükümetini övüyorlardı. Gezi parkında fuhuş ve uyuşturucu yalanlarını pervasızca dillendiren bu sahte demokratlar bakıma alınan mobese kameralarıyla ilgili tek söz etmemişlerdir. AKP yandaşlığı ile rant elde etmek isteyen bu zevatın (ki içerlerinde Ermeniler de vardır), şiddeti meşrulaştırarak birakin demokrat olmayı tutarlı bile oldukları söylenemez.

Bu zorbalığı, bu katliamların hepsini gördük, hepimiz tanızız, katillerin, azmettirenlerin, aklamaya çalışanların hepsi aklimiza kazındı. Unutmayacağız, unutturmayacağız, ödediğimiz bedellerin hesabını soracağız!

#DirenPenguen

Gezi Parkı direnişi geniş toplum kesimlerinin ezberlerini bozmuş ve yeni doğruları ile birçok konuyu sil baştan var etmiştir. Direniş sürecinde edinilen birçok deneyim, hayatın artık eskisi gibi olmayacağılığını göstermiştir. Özellikle hâkim medyanın Gezi Parkı direnişini ver(me)me şekli, toplumun medyaya bakışını derinden etkilemiş ve sorgulamasına neden olmuştur.

Toplumun geniş kesimlerinin 'ana akım medya' denen ve medya patronları ile iktidar arasındaki kirli ilişkilerin merkezi olan yapıya güveni, bu süreçte geri döndürülemeyecek bir şekilde sarsılmıştır. Ana akım medya, Roboskî ve Reyhanlı katliamlarını günlerce görmemiş, görmek istememiş, göstermesi istenmemiştir. Bardağı taşıran son damla olan Gezi Parkı direnişi ise, insanları haber kanallarının plazaları önünde eylem yapmaya kadar götüren üç maymun oyunun son perdesiydi.

Direnişin ilk günlerinde, insanların haber alma hakkını hiçe sayıp penguen belgeseli gösteren, yayın akişine spor programları ile devam eden, güzellik yarışmaları ve dizilerin sezon finalerini yayılan kanallar ise sonraki süreçte iktidarın sözünden dışarı çıkmayarak otosansürü arttırmış, kendi içlerindeki muhalif sesleri susturmuş,

"Sürekli camide içki içildiği iddiasını ve polisin hunharca saldırısını 'çapulcuların saldırıları' olarak gösteren televizyon kanalları, direnişin haklılığının ve egemenleri korkuttuğunun ispatıdır!"

çalışanları istifaya götüren süreci hazırlamıştır. Bunlarla birlikte, popüler tarih dergilerinden birinin 'Gezi direnişi' sayısı nedeniyle yayından kaldırıldığı da unutulmamalıdır. Tüm bunlara karşı ana akım medya, Tayyip Erdoğan'ın direnişçilere yönelik, hakaretamız ve yalanlarla dolu suçlamalarına günlerce yer vermiştir. Aksi görüntülerinin olmasına rağmen, sürekli camide içki içildiği iddiasını ve polisin hunharca saldırısını 'çapulcuların saldırıları' olarak gösteren televizyon kanalları, direnişin haklılığının ve egemenleri korkuttuğunun ispatıdır!

Türkiye toplumunda medyanın suskulluğu karşısında oluşan infial ise ezberleri bozmuş, bir elin parmaklarını geçmezken, sosyal medyanın herkesin hayatı boyunca izlediği tüm yalanları su yüzüne çıkartmıştır. Kürdistan'da 30 yıldır yaşanan katliamlar ve devletin tüm yalanları insanların gözlerinin önünden geçerken, aynı gün, altı farklı gazetenin aynı manşetle çıkması, Türkiye'de basının büyük bir kısmının özgür olmadığını söylemiş ve devletin propaganda aracı olduğunu tasdiklemiştir. Tüm bunlara rağmen, haber yapmak için sürekli alanlarda bulunan ve gerçekleri gösteren az sayıdaki medya emekçisi ise, direnişçilerin arasında durarak polisin şiddetinden nasibini almış, yaralanmış ve karga tulumba gözaltına alınmıştır. Direniş günlerinde gerçekleri gösteren kanallar, daha sonra RTÜK tarafından altından kalkamayacakları cezalara çaptırılmış ve adeta kapatıp gitmeleri için her oylan kullanılmıştır. Tüm bu çabalar rağmen, direnişi gösteren medya ve medya emekçileri itibarsızlaştırılamamış, aksine halkın desteğini daha fazla kazanmıştır. Dış basının, Gezi Parkı direnişindeki halkın meşru taleplerine ve polis şiddetine gözlerini yummaması ise devletin her dönem yedekte beklettiği 'dış mihraklar' söylemini tekrardan gün yüzüne çıkartmıştır. Dış basının direnişi tüm dünyaya canlı yayına aktarmasının hemen sonrasında, hükümet kanadından, bu kurumların lobilerle işbirliği yaptıkları yönündeki yaftalamaları gecikmemiştir.

Medyada direnişi gösteren kanallar ve gazeteler varlığı ise bir kez daha özgür iletişimini hiçbir iktidar tarafından kesintiye ya da sansüre uğratılamayacağını göstermiştir. Roboskî ve Reyhanlı'dan sonra, bu sınavı da başarıyla geçen sosyal medya, gerçeklerin saklanamayacağını bir kez daha açığa çıkartmıştır. Manipülasyonlara rağmen, zamanla kendi iç dinamikleriyle, gerçekle yalanı ayıklamayı çok iyi başaran sosyal medya, direniş sürecinin tamamının takip edilebileceği bir mecrası olmuştur. Alanlardan, parktan, revirlerden ve barikatlardan an be an gerçek haberleri aldığıınız bir duruma gelen sosyal medya, direnişin özgür medyası olmuştur. İşte tam da bu yüzden başbakan tarafından 'bela' olarak adlandırılan sosyal medya, iktidarın, sansürlemek için yöntemler aradığı ve gözaltı dalgaları ile insanların yıldırlırmaya çalışıldığı yeni bir hedef hâline gelmiştir.

Tüm bu olumsuzluklara rağmen kendi mizahını, pratiklerini, medyasını ve düşünsel birikimini yaratan ve yaratmaya devam eden Gezi Parkı direnişi, hemen hemen her konuda olduğu gibi, medyada da geniş toplum kesimlerinin ezberlerini bozmuştur. Direniş, çoğu şeyi sil baştan oluşturan ve ortaya çıkan gerçeklerle geleceğe ışık tutmaya devam edecek bir sürecin başlangıcıdır!

BU DAHA BAŞLANGIÇ, MÜCADELEYE DEVAM!

Fotoğraf: Kamer Köseyan

Alışın Her Yerdeyiz!

Garen Badivyan

ABD'nin New York şehrinin Greenwich Village bölgesinde faaliyet gösteren bir LGBT barı olan Stonewall, 28 Haziran 1969'da polis baskınına uğradı. Polis ve bar sahibinin beklenelerinin aksine, barı dolduran LGBT'ler baskıya boyun eğmedi ve mücadele etmeye karar verdi. Beş gün süren çatışma 'Stonewall Ayaklanması' olarak tarihe geçti. Bu ayaklanma LGBT haklarıyla ilgili gazete, dernek ve LGBT Onur Yürüyüşlerinin ateşini yaktı. LGBT hakları konusunda -hâlen yetersiz de olsa- adımlar atılmaya ve farkındalık yaratılmaya bu sürecin sonunda başlandı.

Türkiye'de LGBT olmak ve LGBT hakları, son yıllarda artarak devam eden bir tartışmadır. Toplumun bir kesimi için LGBT olmak hastalıklı bir ruh hâline işaret ederken, diğer bir kesimi ise LGBT'leri yok saymayı tercih eder. Kimileri LGBT'leri gördüğü yerde öldürmeye teşebbüs ederken, kimileri de LGBT'lere destek verir. Tüm bu tartışmalar ve yaşananlar devam ederken, bir grup kararlı ve dirençli LGBT aktivisti ise, LGBT hakları konusunda mücadele etmektedir.

LGBT olmanın tabu olduğu Türkiye'de homofobi/transfobi can alırken, gösteri ve eğlence dünyasında LGBT'lerin bir meta olarak kullanılması

"LGBT olmanın tabu olduğu Türkiye'de homofobi/transfobi can alırken, gösteri ve eğlence dünyasında LGBT'lerin bir meta olarak kullanılması homofobik/transfobik kalabalıkları rahatsız etmez."

homofobik/transfobik kalabalıkları rahatsız etmez. Bu homofobi ve transfobi, LGBT'leri bir taraftan yok sayarken, cinsiyet kimliklerini ve cinsel yönelimlerini gizleyerek yaşayan LGBT'ler içinse yaşam, kendilerini kabul ettirme savaşıdır. Bu savaş her zaman galibiyetle sonuçlanmaz, zira Türkiye'deki LGBT intihar ve cinayet oranları çok yüksektir. Yargının da bu cinayetlere nasıl yaklaştığı, yakalanmayan faillerle, haksız tahrik ve iyi hâl indirimleri, devletin, LGBT'lerin varlığından hoşnut olmadığını kanıtlıdır. 'Ayrimciliğa

karşı ve birleştirici' olduğu söylenen Kemalist ideoloji ya da 'yaradılanı yaradandan ötürü sevdiğini' iddia eden ideolojiler, cinsiyet kavramı işin içine girdiğinde, aynı cümleleri kurarak LGBT cinayetlerini görmezden gelmektedir.

LGBT'leri inkâr eden bu zihniyet, onlarla aynı sokakta, apartmanda ya da evde olabileceğini görmez, görmek istemez. Onlar için bir kadının bir kadına veya bir erkeğin bir erkeğe âşık olması ve evlenmesi kabul edilemezdir. Diğer yandan, toplumda LGBT'leri inkâr etmeyen kesimler için de pirüpak, homofobik/transfobik değildir diyemeyiz. Milliyetçi, muhafazakâr ve bazen de 'sosyalist' çevreler tarafından LGBT olmak, 'batı icadı' olarak nitelendirilirken; LGBT'ler de 'batı özentisi', 'hastalıkçı', 'sapık', 'sapkınlık' veya 'marjinal' olarak kabul edilirler. LGBT olmak bir 'hastalık' değil, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelimdir!

Türkiye toplumundaki bu homofobik/transfobik zihniyet, Ermeni halkında da kendisine fazlasıyla yer bulmaktadır. Türkiye'de ırkçılar tarafından dışlanan, hakaretlere, tehditlere maruz kalan ve öldürülen Ermeniler, aynı koşullar altında bulunan LGBT'lerle bir dayanışma geliştirmemektedir. Birçok LGBT Ermeni, aile ve toplum tepkisi

nedeniyle kendi cinsiyet kimliği ve cinsel yönelimini açıklamaktan çekinirken, istemediği bir yaşam biçimine ömür boyu mahkûm edilmektedir.

Türkiye'de, LGBT'lerle yaratılmayan dayanışma kültürünün en önemli nedeni yine homofobik/transfobik zihniyyettir. Bu homofobi/transfobi aynı zamanda içinde ırkçılığı da barındırır. Birisine 'sen ibne misin' demekle, 'Ermeni dölu' demek arasında hiçbir fark yoktur. LGBT Onur Yürüyüşlerine katılan ve LGBT haklarına önem veren heteroseksüellere "Sen de mi ibnesin?" şeklinde yöneltilen sorular, LGBT'leri yalnız bırakmaya hizmet etmektedir. Bu zihniyet için bir Türk'ün, Kürt halkın hak mücadelesinde yer alması ne kadar saçmaysa, bir heteroseksüelin de LGBT Onur Yürüyüşü'nde bulunması o kadar saçmadır. Oysa LGBT Onur Haftalarını renklendiren asıl şey, orada, sadece LGBT'lerin bulunup renkli kıyafetler giymesi değil, heteroseksüellerin de genciyle yaşlısıyla, kadınıyla erkeğiyle bulunup, dayanışmayı ve mücadeleyi yükseltmesidir. İşte tam da bu yüzden, bu sene 21.'si düzenlenen LGBT Onur Haftası'nda, LGBT örgütleri direnişle, mücadeleyle, dayanışmayla ve 'tüm renkleri'yle "Alışın her yerdeyiz!" dedi ve demeye de devam edecek!

Samatya Saldırılarının İlk Davası Görüldü

Samatya'da yaşlı Ermeni kadınlaraya yönelik saldırıların zanlısı olarak tutuklanan Murat Nazaryan, 24 Haziran günü ilk kez hâkim karşısına çıktı. Duruşmaya, saldırlılar sonucu hayatını kaybeden Maritsa Küçük'ün ailesi ve avukatı Eren Keskin katıldı. Duruşmaya sanık Nazaryan'ın avukatı katılmadı. İstanbul Barosu'nun Murat Nazaryan için atadığı avukatın duruşmaya katılmaması nedeniyle, Nazaryan'ın ifadesi alınmadı. Eren Keskin, sanık avukatının duruşmaya katılmamasını ve mazeret bildirmemesi nedeniyle kuşkulu olduğunu ve tehdit edilmiş olma ihtimalinden kuşkulduğunu söyledi.

Küçük ailesinin avukatı Eren Keskin, saldırıyla uğrayan kadınların hepsinin Ermeni olması ve Maritsa Küçük'ün vahşice öldürülmesinin nefret cinayeti şüphesi doğurduğunu ama hazırlanan iddianamede bu yönün eksik bırakıldığını belirtti. Keskin ayrıca, görgü tanıklarının cinayet saatinde apartmana tanımadıkları iki kişinin girdiğini söylediklerini de ekleyip, iddianamenin yetersiz olduğunu ve kapsamının genişletilmesi gerektiğini belirtti.

Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası istemiyle yargılanan Murat Nazaryan, kimseyi öldürmediğini söyledi. Duruşmanın sonunda, hâkim, sanığın tutukluluk hâlinin devamına karar vererek davayı 14 Ağustos'a erteledi.

Aram Dikran Toprağına Kavuşmayı Bekliyor

*Rüyalarımda görsem inanmazdım
Diyarbakır'ı görebilmeyi
Günaydın Diyarbakır seni çok özledim
Sen kapılarını bana açdın
Beni çok mutlu ettin*

Aram Dikran

Kürt müziğinin duayeni Ermeni bestekâr ve yorumcu Aram Dikran Melikyan (daha yaygın bilinen Aramē Tigran) 8 Ağustos 2009'da Yunanistan'ın başkenti Atina'da hayata veda etti. Ermeni Soykırımı yaşanırken, Dikran'nın annesi ve babası Suriye'nin Kamyışlı (Qamişlo) kentine kaçarak hayatını kurtarmış ve 1934 yılında da Aram Dikran dünyaya gelmiştir. Altı yaşında ut çalmaya başlayan Dikran, başta Kürtçe ve Ermenice olmak üzere birçok dilde seslendirdiği şarkılarla Mezopotamya halklarının gönlünde büyük bir yer edinmiştir.

Aram Dikran, ölmeden önce, 2008 yılında Diyarbakır'a geldiğinde, Türkiyeli dostlarından bir arzusu vardı: Annesinin ve babasının doğduğu toprakların kalbine, Diyarbakır'a gömülümek. Onun bu isteğini gerçekleştirebilmek için, kapatılan DTP, Diyarbakır Belediyesi ve Mezopotamya Kültür Merkezi Dikran'ın cenazesini Yunanistan'dan İstanbul'a, oradan da Diyarbakır'a nakletmek istediler ve bu doğrultuda bir komisyon oluşturuldu. Dönemin hükümeti Dikran'nın son vasiyeti kabul edip cenazesinin Türkiye'ye getirilmesine izin verseydi; Dikran'ın cenaze töreni, kendi şehri olan Dikran'gerd'de [Erm. Diyarbakır, Dikran'ın şehri anlamına gelir], Diyarbakır Surp Giragos Kilisesi'nde gerçekleştirilecekti ve Urfakapı'daki Ermeni Mezarlığı'nda toprağa verilecekti.

Komisyonun tüm çabalarına rağmen, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmaması sebebiyle, Dikran'ın cenazesinin Türkiye'ye getirilmesi ve Diyarbakır'da toprağa verilmesi İçişleri Bakanlığı tarafından engellendi. Hrant Dink'in dediği gibi, Aram Dikran'ın da bu topraklarda gözü vardı, ta dibine gömülmek için...

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayanların Türkiye'ye gömülmesi için hazırlanmış bir yasa ya da mevzuat, Dikran vefat ettiğinde bulunmuyordu. Gömülme izni İçişleri Bakanlığı'nın keyfine bırakılmış bir durumdu. Diyarbakır Belediye Başkanı Osman Baydemir ve kapatılan DTP Başkan Genel Vekili Selahattin Demirtaş'ın, İçişlerive Kültür bakanlıklarıyla

yoğun temaslarda bulunmasına, Melikyan ailesinin umutlu bekleyişine rağmen, İçişleri Bakanlığı'nın onay vermemesi nedeniyle Aram Dikran'ın bedeni sürgünde kaldı ve Brüksel'de defnedildi. 'Kürt açılımı'nın yapıldığı tarihlerde denk gelen Dikran'ın vefatı, böylesi insanı bir talep dahi, AKP hükümeti tarafından 'bölcülük' tehlikesi nedeniyle reddedilmiştir.

Dünyada veya Türkiye'de ölen bir insanın uyruğu ne olursa olsun, istediği yere gömülme hakkı vardır ve bu temel bir haktır. Keza ülkemizde yaşamış yabancı uyruklu birçok yazar, şair, müzisyen bu topraklarda defnedilmiştir ama temel mesele, bu topraklarda yaşamış ve bu coğrafyanın anadillerinde eserler üreten bir sanatçının öldükten sonra kendi yuvasına kavuşturulmamasıdır ve hâlâ bu tutumun sürdürülmesidir.

Türk-Ermeni ilişkileri devamlı katliam ve soykırımı gibi kavramalar üzerinde tartışılmıyor. Hangi taraftan ne kadar insan olduğu, nerede ve ne kadar toplu mezardır, nerede iskeletler çıktıığı üzerine inatlaşıldı duruldu. Ama yaşayanlar üzerinden sürdürulen tartışmalar çoğu zaman geri plana alındı. Soykırımdan kurtulan kadınların, erkeklerin, çocukların başlarına neler geldiği son 10-20 yılda yapılan çalışmalarla ortaya çıktı. Bunda siyasi ve sosyo-politik değişimin çok önemli katkıları olduğunu söyleyebiliriz.

Kürthareketinin 30 yıldır verdiği hakmägelesi, Türkiye demokrasisine çok ciddi kazanımlar sundu. Türkiye'de halkın kendi sesini bulması ve kendi haklarını araması bu mücadelenin kazanımları sayesindedir. Kürt sorununun çözüm sürecini yaşadığımız şu günlerde; Kürt, Ermeni ve de Mezopotamya halkın değer verdiği bir isim olan Aram Dikran'ın bedeninin, vasiyetinde olduğu gibi, anne ve babasının doğduğu topraklara gömülmesi için atılacak olan adımlar, sürece dair samimiyet göstergesinin bir parçası olacaktır. Bu topraklarda yaşanan katliamlarla bir yüzleşme hamlesi olacağı gibi, ne kadar yetersiz olsa da, hükümetin, Diaspora Ermenilerine yaptığı 'geri dönün' çağrıları için de Dikran'ın vasiyetinin yerine getirilmesi yeni bir başlangıç olacaktır.

Aram Dikran'ın bedeninin Diyarbakır'a gömülmesi, çözüme dair atılması gereken somut adımlar arasında olmalıdır. Bırakın Aram Dikran bu topraklara, bu topraklarda yaşayanlar da Aram Dikran'a kavuşsun.

20. Yılında Madımak Hâlâ Yanıyor...

Halklar, inançlar, medeniyetler beşiği bu topraklarda tarihler boyunca egemen milliyetin ve inancın dışında kalan halklar ve inançlar birçok katliamlar yaşadılar.

2 Temmuz 1993 yılında Sivas il merkezinde 'Pir Sultan Abdal Anması Etkinlikleri' esnasında yaşanan Madımak Katliamı gibi... Pek çok katliamın faili bilinmekte beraber hiçbiri tam olarak açığa çıkartılmadı ve toplumsal bir yüzleşme sağlanamadı. Katliamların neden ve sonuçlarına baktığımızda açığa çıkartılamamasının en temel benzerliği, devlet yapılanmasınca açıktan ya da derinden organize ediliyor olmasıydı. 'Tek ulus, tek dil, tek din' yaklaşımının savunucularının Alevilere ve aydınlarla karşı gerçekleştirilmiş katliamdır Madımak Katliamı.

Katliamı gerçekleştirenler siyasi yapılarca korunmuş, yargı, sunulan delilleri bile inceleme gereği duymamış, sonuç olarak; zaman aşımı kapsamında değerlendirip, dosyaları rafa kaldırıp, bu katliamın da üstü kapatılmaya çalışılmıştır. Toplum vicdanında yargılaması, sorgulaması ve hesabı bitmemiş katliamlar yüzleşme sağlanmadıkça kapanmayacağı, yüz yillardır kapanmayan yaralarımızdan biliyoruz. Darbeleri, tertipleri, karanlıkta kalan olayları açığa çıkarmak ve sorumlularından hesap sormaktan söz eden AKP hükümeti de katliamın arkasındaki karanlık güçleri açığa çıkarmamıştır.

İnsanlık suçu kabul edilmesi ve zaman aşımına kapsamına alınmaması gereken Sivas Madımak Katliamı'nın katillerinin bir bölümü 'zaman aşımı' gerekçe gösterilerek akınmış oldu. Sivas Madımak davasında 'zaman aşımı' kararı verilmesi karşısında, Erdoğan, "Hayırlı olsun" diyerek yaklaşımını da göstermiştir.

Sivas Katliamı'ndan dolayı, hâlâ Alevilerden özür dilenmiş değil. Devletin katliamdaki rolü, tutumu mahkûm edilmedi. Bugünlerde yine 'açılım'dan söz eden AKP hükümeti, Alevilerin taleplerini görmek, karşılamak bir yana, anayasal statüden bahsetmemekle beraber ayrımcılığı, hakareti, adaletsizliği ve baskının dozunu arttıarak sürdürüyor. Cemevlerini tanınmıyor, Alevi

yurttaşların oturduğu evlerin işaretlenmesi hız kesmiyor.

Alevi çocuklarına zorunlu din dersi okutmaktan vazgeçilmediği gibi Dersim'de kutsal mekanları HES'lerle sular altında bırakılmakta, 'yeni bir proje' ile Alevi dedelerinin bir bölümne maaş bağlanarak devletin memuru hâline getirilmek isteniyor. Devlet denetimde ve gözetiminde şekillendirilmiş, özünden kopartılarak asimilasyona uğratılmış bir Alevilik amaçlanmaktadır. Diğer yanda, tarihte büyük Alevi kıymıları yapmış Yavuz Sultan Selim adı, İstanbul'da yapılacak yeni köprüye verilerek örselenmiş bellekler yeniden yeniden kanatılmaktadır.

Özellikle toplumsal barış ve kardeşlikten bahsedilen bu zamanda; Alevilere yönelik politikalar bizi kaygılandırmaktadır. Bir an evvel cemevlerine Alevilerin inanç merkezi olarak statü verilmeli. Alevi-Bektaşilerin dergâhları açılmalı, kutsal mekânları kendilerine iade edilmeli, Alevi çocukları zorunlu din derslerinden muaf tutulmalı, Madımak Oteli, Alevi yurttaşlarımızın talepleri doğrultusunda 'Utanç Müzesi'ne dönüştürülmelidir.

Sivas Madımak Katliamı da Roboskî Katliamı, Gezi Parkı etrafında ortaya çıkan toplumsal tepkiye şiddetle yanıt verilmesi ve gerçekleştirilen katliamlar ve daha dün Lice'de yaşananlar, devletten, devletin halklarımıza, Alevilere ve Kürtlere bakış açısından bağımsız düşünülemez. Katliamların esas nedeni, devletin ve hükümetlerin halklarımıza, Alevilere ve Kürtlere bakış açısından, inkârdan ve asimilasyon politikalarından kaynaklanmaktadır.

Çözüm sürecini toplumsal barışa giden bir yol olarak gören Halkların Demokratik Kongresi olarak; uzak ve yakın tarihte yaşanan tüm katliamların açığa çıkması için tüm tarafların dâhil olacağı 'Hakikatlerle Yüzleşme Komisyonları'nın kurularak, yüzleşmenin sağlanması gereğine inanıyoruz. Biliyoruz ki toplumsal barış ve toplumların helalleşmesi ancak böyle mümkün olacaktır.

Halkların Demokratik Kongresi, tüm halkın özgür, tüm inançların eşit olduğu, herkesin anadilinde eğitim gördüğü, inancının gereğini yapabildiği bir halk iktidarı için mücadeleyi kararlıca südürecektr.

HDK

2 Temmuz 2013

Fotoğraf: Serhat Korkmaz

Beyaz Soykırım Sürüyor

Soykırımın ikinci evresi olan beyaz soykırım, devlet tarafından Ermeniler üzerinde asimilasyon temelli politikalar ve Ermeni coğrafyasının yağmalanarak hafızasızlaştırılmasıyla, Ermenilerin tarihsel varlığına son verme amacıyla 100 yılı aşkın süredir devam ediyor.

Bu sürecin son örneklerini, geçtiğimiz haftalarda üç farklı olayda gördük. Önce Tekirdağ Malkara'daki tarihi Surp Toros Kilisesi ve Ermeni Mezarlığı arazisi, belediye tarafından yandaşlara peşkeş çekildi ve tarihi kalıntıların yok edilerek, üzerine meyhane inşa edilmesine izin verildi. Başlayan yıkım sürecinde, ihaleci firma tarafından mezarlık arazisinden çıkartılan kemik ve mezar taşlarının çöpe atıldığı ortaya çıktı. Daha sonra Muş'ta, Muşeg'in Kalesi olarak bilinen mahalledeki tarihi Ermeni evleri TOKİ tarafından kentsel dönüşüme kurban edilmeye karar verildi ve 1915 öncesinden kalma 500'e yakın evin yıkımlarına başladı. Son olarak da, devlet tarafından 1935'te Ermeni halkın elinden alınan, hâlihazırda hukuki bir sürecin öznesi olan Sanasaryan Han da ihaleyle kiraya verildi.

Soykırım'ın inkârını kolaylaştırmayan bir aracı olarak, bu topraklarda Ermenilerin izi olan hemen her şeyi gizleme, unutturma, yağmalama ve yok etme çabası bitmek tükenmek bilmiyor. 1915 öncesi Anadolu'da sayıları binlerle ifade edilen okullar, kiliseler ve manastırlar devletin beyaz soykırım politikası sonucunda, günümüzde bir elin parmakları kadar kaldı. Bu nicel azalma, kültürel soykırımın ne denli vahşi ve yoğun bir şekilde sürdürülüğünü gözler önüne seriyor.

Bir halkın önce kendisi, sonra da kültürel mirası yok edildi. Yok eden bu zihniyet suçunu inkâr ederek, 1915'ten günümüze varlığını sürdürüyor. Erdoğan, her defasında Tek Parti Dönemi'ni eleştirip, İnönü'nün yaptıklarının Hitler vari uygulamalar olduğundan bahsederken, Ermenilerin, Rumların, Süryanilerin kültürel mirasının talan edilmesi konusundan bahsetmemektedir.

'Öteki' olarak gördüğü halklara her daim korku saçan bu soykırımcı zihniyetin taşıyıcısı iktidarlarla karşı, biz, ancak bu toprakların ezilen halkları ile birlikte verilecek olan mücadele ile baş edebiliriz.

Nor Zartonk, Türkiye ve Avrupa ‘Demokrasi ve Barış Konferansı’nda

Türkiye'de devam eden 30 yıllık savaşın sonra ermesi ve çatışmasızlık sürecine girilmesi, tüm halklardan emekçilerin kendilerini daha rahat ifade edebilecekleri bir ortam yaratmıştır. Her ne kadar sürecin hemen başında 1 Mayıs ve Taksim yasakları ortaya çıksa da, Gezi Parkı direnişi bu süreci tam tersine çevirmiştir.

30 yıldır süregelen savaşın sonucunda Kürt sorununun inkâr, imha ve asimilasyon ile çözülemeyeceği daha fazla anlaşılmıştır. Bu sürecin üçte birinde tek başına iktidar olmuş olan AKP, konunun farklı yöntemler ile çözüleceğini artık anlamıştır. Fakat bu süreci de yaklaşan seçimlere endeksleyen ve barış sürecinde önemli bir rol oynaması beklenen 'Akıl İnsanlar'ı ön seçim kampanyası olarak kullanan, popülist bir zihniyetin getireceği barış şüphesiz ki samimi değildir. Tüm halklardan emekçilerin, kadınların, LGBT'lerin barış sürecine dâhil olmaları ve bu süreci AKP'nin insafına terk etmemeleri gerekmektedir.

Savaş politikalarıyla ortaya çıkan astronomik askeri bütçeler nedeniyle sosyal politikaları zayıf olan bir ülkede, her gün yediği ekmek küçülen, kısacası savaştan bulunduğu şehir ne olursa olsun etkilenen tüm halklardan emekçi kitlelerin, barış sürecine sözleri ve talepleriyle dâhil olmaları elzemdir.

Ermenilerin öz örgütülüğü Nor Zartonk olarak, Türkiye (Ankara) ve Avrupa (Brüksel) Demokrasi ve Barış Konferansları'nda bulunmak, sadece Türkîyeli ve Avrupalı Ermeniler için değil, sürecin geneli için önemlidir. Osmanlı'nın son döneminden beri süregelen imha ve asimilasyon politikalarının ilk kurbanlarından biri olan Ermenilerin, Türkiye'de yaşanan bu süreçten olumlu yönde etkilenecekleri aşıkârdır. Her ne kadar Osmanlı'da Türk ve Kürt elitlerin en son barışı ve anlaşması, bu topraklarda yaşayan Ermeni, Rum ve Süryaniler açısından pek de olumlu sonuçlar doğurmadiysa da, tabanda örülmesi gereken bu barış sürecine Ermenilerin de dâhil olması, tarihle yüzleşmek adına önemlidir.

Barış, soykırımı ve katliamları halı altına süpürerek gelmez

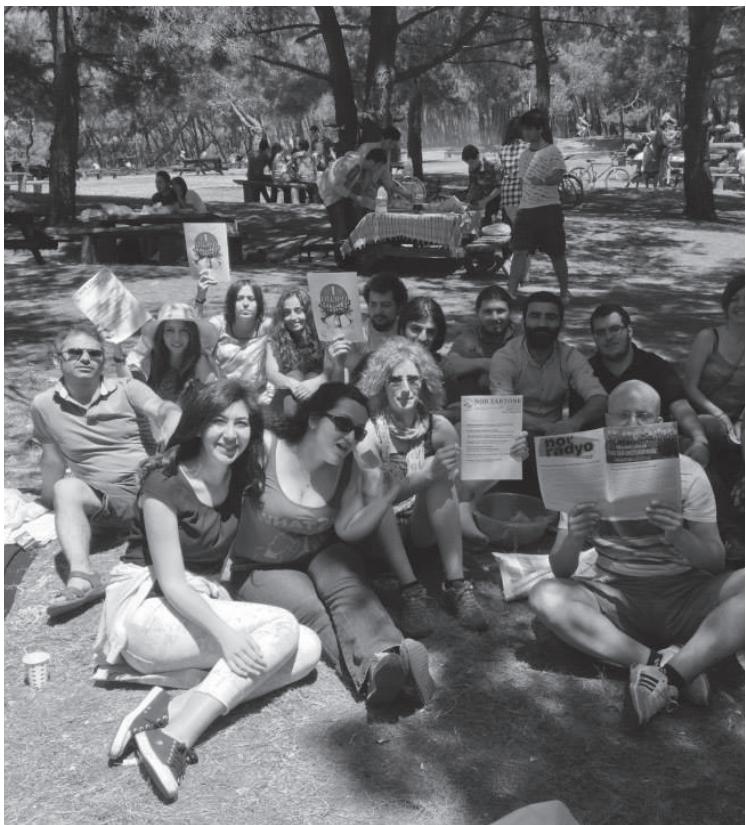
Nor Zartonk olarak konferans boyunca dile

getirdiğimiz barış sürecinin olmazsa olmazlarından biri olan hakikatleri arama ve yüzleşme komisyonları, bu süreçte tarihle yüzleşmek noktasından kritik bir yere sahiptir. Oluşturulacak komisyonlar sadece 30 yıllık savaş sürecindeki suçları değil, busuçlarabelki de öncülük ve kaynaklık eden Ermeni, Rum, Süryani, Yahudi ve Alevilere yönelik yapılan soykırım, katliam ve pogromları da incelemelidir. Bu katliamları incelemek ve faillerini ortaya çıkartarak yüzleşmek, barış sürecini geciktirmek değil, tam tersine yüzleşmeyi hızlandırmak ve barışın toplumsallaşmasına katkı sunmak anlamına gelmektedir. Bu katliamların görmezden gelinmesi ve halı altına süpürülmemesi gerekmektedir; zira barış, hakikat ve yüzleşme ile gerçekleşen bir olgudur.

Onurlu ve kalıcı bir barış, ancak eşitlik ve demokrasi temelinde hayat bulabilir. Bu bağlamda barış, ancak eşitlik ve demokrasi mücadeleinin birlestireceği halklar ile birlikte kurulabilir. Gezi Parkı direnişi, bunun olanaklarını ve gerçekleşebilirliğini tüm dünyaya bir kez daha göstermiştir. Gezi Parkı sürecinde, tüm halklardan işçiler bir arada yaşamın yanısıra, bir arada mücadele etmenin de pratiğini yaşımlardır.

Birçok parti ve demokratik kitle örgütünün katıldığı 'Demokrasi ve Barış Konferansları' umut vermekle birlikte, esas mücadelenin konferanslardan sonra, sokakta, emekçilerle birlikte yapılacak aşıkârdır. Türkiye'de gerçekleşecek gerçek bir barış, sadece Kürtler ve Türkler arasında değil, ezilen tüm halklardan emekçilerin süreçte dâhil olması ile gerçekleşecektir.

Nor Zartonk Pikniği Gerçekleşti

2010 yılından beri gerçekleştirilen Geleneksel Nor Zartonk Dayanışma Pikniği'nin dördüncüsünü, bu yıl 26 Mayıs tarihinde Heybeliada'da yaptı. Piknikte, Nor Zartonklular ile Nor Radyo'nun eski ve yeni programcılar, üniversite öğrencisi Ermeni gençler ve Nor Zartonk'la dayanışmak ve tanışmak isteyenler bir araya geldi.

Nor Zartonk Bülteni'nin ilki olan Mayıs-Haziran sayısının tanıtımının da yapıldığı piknikte, Nor Zartonk'un altı yıllık çalışmaları konuşuldu. Bütçende yayımlanan, Türkiye ve Türkiyeli Ermenilerin gündemine dair yazılmış yazılar, katılımcılar tarafından büyük ilgi gördü.

Gezi Parkı direnişinde olduğu gibi, piknikte de bir gün boyunca kolektif bir ruh hâkimdi. Tüm ihtiyaçlar, oluşturulan ortak bütçeden karşılandı, hazırlıklar ve temizlikler hep birlikte yapıldı. Piknik, oynanan oyunlar, Ermenice, Türkçe ve Kürtçe çalınan şarkılarla birlikte çekilen halaylarla neşeli bir şekilde son buldu.

Peter Balakian Nor Zartonk'u Ziyaret Etti

Anadolu Ermeni kültürü üzerine yaptığı çalışmalarla alışverişinde bulunuldu. Türkiye'de yaşayan tanınan yazar, şair ve akademisyen Peter Balakian Türkiye ziyareti sırasında Nor Zartonk'la görüşerek bilgi ve deneyim alışverişinde bulundu.

Ermeni Kültürü ve Dayanışma Derneği'nde, 26 Haziran Çarşamba günü gerçekleşen ziyarette, Türkiye'de yaşayan Ermenilerin sorunları, diasporalı Ermenilerle Türkiyeli Ermenilerin ilişkisi, Ermeni tarihi ve kültürü üzerine bilgi

alışverişinde bulunuldu. Türkiye'de yaşayan halkların birbiriyle dayanışmasının önemi üzerine devam eden sohbette, Peter Balakian, Ermenilerin kendi kültürel mirasına sahip çıkışının çok önemli olduğunu vurguladı.

1951 yılında Amerika'da doğan Peter Balakian, Türkiye'de 'Kaderin Kara Köpeği' ve 'Yanan Dicle' kitaplarıyla tanınıyor.

Պայքարը Ներսէն.

«Նոր Զարթօնք»-ը Կը Խոսի Սփիլոքին

Թուրքիան իր ամբողջութեամբ եւ իր տարբեր ծալքերով հասկնալը մեզի համար անկարեւոր չի կրնար ըլլալ: Նմանապէս, թրքահայութիւնը եւ յատկապէս Պոլսահայութիւնը, որ թուրքիոյ մեջ ամէնէն աւելի կայացած հայկական հաւաքականութիւնն է, պէտք է յարատեւօրէն մասն մեր ուշադրութեան կեղրոնք: Աւելի՞ն. Թուրքիոյ վերջին տարիներուն սկսած եւ յայտնապէս վերջերս սաստկացող զարգացումները, ըլլան անոնք քաղաքական, ընկերային, թէ ինքնութենական եւ ազգային փոքրամասնական հարցերու ծիրէն ներս, կը թուին մեզի յուշել թէ պէտք է աշխուժացնել «Դէպի Թուրքիա»-ի քաղաքականութիւն մը, որուն հիմնական առանցքը բնականաբար «դէպի թրքահայութիւն», ի մասնաւորի «դէպի պոլսահայութիւն»-ը պէտք է ըլլայ: Ըստածը թուրքիոյ հայկական հատուածին հետ փոխրմբոնման եւ փոխյարաբերութեան աշխատանքները զարգացնելու մասին

մտածում-առաջարկ մըն է: Այս սկզբունքն մեկնելով, եւ թուրքիոյ մեջ վերջին օրերուն ծաւալած քաղաքացիական անհնազանդութեան ալիքին վրայ որոշ տեղեկատուական լոյս սփոելու նպատակով «Զաւարեանական Էջ»-ի յանձնախումբը նախաձեռնեց հետեւեալ հարցազրոյցը՝ պոլսահայ «Նոր Զարթօնք» շարժումի անդամ Սայաթ թէքիրի հետ, թէ՝ ծանօթանալու համար «Նոր Զարթօնք»-ին եւ թէ՝ որոշ բացատրութիւններ առնելու համար վերջին օրերուն յառաջացած թրքական իրավիճակին վերաբերեալ, նկատի առնելով որ «Նոր Զարթօնք»-ը այլ ուժերու կողքին Պոլսոյ Թարսիս Հրապարակի Կեզի զրուայգիի ամէնօրեայ ցոյցերուն աշխուժ մասնակցութիւն կը բերէ: Պարտինք նշել, որ այս հարցազրոյցը անպայմանօրէն չի ներկայացներ ամբողջ պոլսահայ զարդիքներն ու պաշտօնական կեցուածքները:

Պոլսոյ Կեզի զրուայգիին պարփակած ուժը դիմած զրուայգին կործանելու Ա.], բայց խօսքեր կան զրուայգիին տեղը առեւտրական կեղրոն մը հիմնելու փոխարէն՝ թանգարան մը կառուցելու մասին: Խորամանկ կառավարութիւն մըն է եւ Էրտողան օրաւոր քաղաքական գործիչ մըն է, հետեւաբար դիւրին ձեւով ետքայլի չի դիմեր», ըստ Սայաթ թէքիր՝ աւելցնելով, որ այս ցոյցերը «Թրքական զարուն» մը չեն ներկայացներ, բայց Էրտողանին կը հասկցնեն, որ ժողովուրդը իր քմահաճոյքին խամաճիկը չի կրնար ըլլալ: Կը կարծէ՞ս, որ Թուրքիան «զարուն»-ի մը պէտք ունի հարցումին, թէքիր պատասխանեց, որ ինչպէս Լիբանան կամ Հայաստան, նոյնպէս ալ Թուրքիան պէտք ունի «զարուն»-ի: «Մենք զիսաւորաբար դէմ ենք անհաւասարութեան եւ ժողովուրդի 99 տոկոսին 1 տոկոսին կողմէն դեկավարուելուն: Կեզի զրուայգիին մեջ մենք

«Կարծես թէ ցոյցերը կը հասնին իրենց աւարտին, քանի որ արդէն մասամբ մը հասած են իրենց նպատակներուն. առաջին օրերէն իսկ Սահմանադրական Դատարանը Կեզի

զրուայգիի քանդումին որոշումը կասեցուց: Այս անշուշտ վերջնական չէ, որովհետեւ թէեւ կառավարութիւնը տակաւին այդպիսի քայլի չէ

արդէն մեր զարունը բերինք երգելով «Գարուն զարուն զարուն է.. Սիրուն սիրուն սիրուն է.. Վերջնական պայքարով, Կեզի զրուայգիին մերն

Է»: Մենք մեր գարունը բերինք հոն, բայց երկիրը թշնամիի վրայ յարձակումի պէս գործողութիւն տակաւին կը սպասէ իր զարնան», եզրափակեց մը ըրաւ, «Նոր Զարթօնք»ի տղաք հոն արդէն ներկայ էինք: Արցունքաբեր կազերու տակ պայքարելուն ինչ ըլլալը այն ատեն հասկցանք: Ցոյցերուն ամբողջ տեւողութեան ընթացքին բնաւ դուրս չեկանք Թաքսիմէն: Մենք աշխուժ էինք Մեր կեղրոնին մօտ գտնուող «Խաթիքլալ» պողոտայի (ազատութեան պողոտայ) կողմի անցարգելներուն վրայ. այս իմաստով մեր կազմակերպութիւններ, որոնք «Մեծ կեղրոնը տրամադրեցինք բոլոր վիրաւորներուն կազմակերպութիւն» ունին պետութեան դէմ պայքարելու: «Առաջին դիրքի վրայ կը գտնուին քիւրտերը, որոնք քաղաքային մարզուած միաւորներ ունին, եւ՝ ձախակողմեանները, որոնք Պոլսոյ մէջ հակակշոփ տակ առած են ոստիկաններուն ներխուժումին դժուար շրջաններ: Քեմալական եւ ազգայնական միւս խումբերը մեծ պայքար մը չտարին»: Ան նշեց, որ կիրակի ցուցարարները Թաքսիմի հրապարակ տանող բոլոր ճամբանները անցարգելներով փակելով՝ հսկողութեան տակ առած էին ճամբանները:

Ինչ կը վերաբերի «Նոր Զարթօնք»-ին մասնակցութեան, ան ծիծաղելով ըսաւ, որ «Հարկաւ քիւրտերուն եւ յեղափոխականներուն նման մեծ ազդեցութիւն չունեցաւ այդ, բայց իր շափին համեմատ կարեւոր դեր մը խաղաց էր անշուշտ պայքար մը տարաւ: Երբ առաջին օրը առաւօտեան ժամը 5-ին ոստիկանութիւնը

թշնամիի վրայ յարձակումի պէս գործողութիւն ներկայ էինք: Արցունքաբեր կազերու տակ պայքարելուն ինչ ըլլալը այն ատեն հասկցանք: Ցոյցերուն ամբողջ տեւողութեան ընթացքին բնաւ դուրս չեկանք Թաքսիմէն: Մենք աշխուժ էինք Մեր կեղրոնին մօտ գտնուող «Խաթիքլալ» պողոտայի (ազատութեան պողոտայ) կողմի անցարգելներուն վրայ. այս իմաստով մեր կեղրոնը տրամադրեցինք բոլոր վիրաւորներուն եւ կազմակերպուիլ ուզողներուն համար: «Նոր Զարթօնք»-ին կեղրոնը նեղ փողոցի մը վրայ է, ուր բախումներ տեղի ունեցան»:

«Առաջին օրը ցուցարարներուն դրօշակները մսացին Թաքսիմի Աթաթուրքի արձանին վրայ, անոնց կարգին կար նաև «Նոր Զարթօնք»ի դրօշակը: Այս պահու դրութեամբ, Կեզի զրուայգին մէջ ունինք մեր մեծ անկիւնը, ուր զետեղած ենք հայերէն տառերով ցուցատախտակներ: Մեր անկիւնը կ'այցելեն մեծ թիւով հայեր՝ թէ՝ պոլսահայեր եւ թէ՝ սփիւրքահայեր: Մեր քով եկան ու մեզի ծանօթացան Լիբանանէն, Յունաստանէն, Գերմանիայէն, Ֆրանսայէն. այսօր [կիրակի, Ա.] ժամադրուած ենք Հայաստանէն արդէն Պոլիս գտնուող խումբ մը Հայաստանցիներու հետ: Այսինքն հայերէն տառերը տեսնողը կը մօտենայ բնականաբար:»

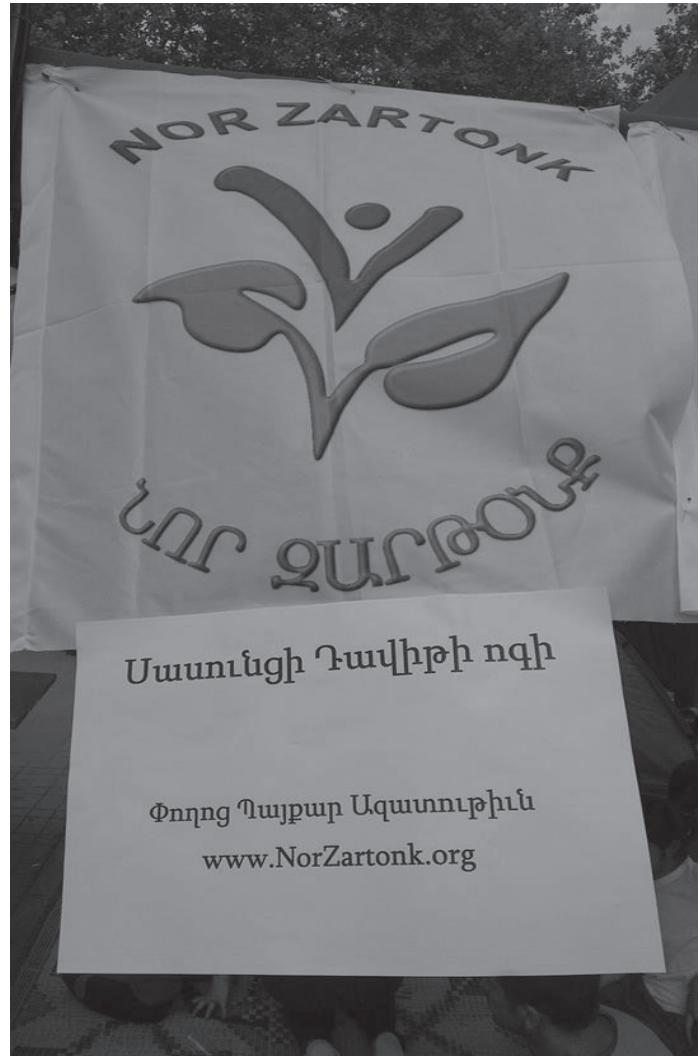

Թուրք Ազգայնականներու հանդիպումներ

Խոսելով թուրք ազգայնական հոսանքներուն հետ յարաբերութիւն ստեղծելուն մասին՝ ան նշեց, որ «Նոր Զարթօնք»ին համար ալ նորութիւն էր ազգայնականներուն հետ քով քովի գալը, «Մեզի համար մեծ անակնկալ էր Թրքական դրօշակ բռնած երիտասարդներուն մեր վրաններուն մօտ գալն ու մեր պատառներուն լոգունգներուն իմաստը հարցնելը։ Դրօշ բռնած մօտաւրապէս 100 մարդ մօտեցաւ եւ Ս. Յակոբ գերեզմանի մեր ցուցանակներուն առջեւ նկարուեցաւ։ Այս մեկը զարմանալի մթնոլորտ մըն է բոլորին համար։ Թէեւ պէտք է նկատի առնել, որ բոլոր անոնք, որոնք թրքական դրօշակ կը ծածանեն, անպայմանօրէն ազգայնամոլներ չեն։ Դրօշ կրելը պարզ բան մըն է եւ յատուկ գաղափարախօսութիւն մը չենթադրեր։։ Ան շարունակեց՝ ըսելով, որ տեղի ունեցան դրօշ այրելու դէպքեր, որոնք պէտական հեռատեսիլի մամուլի կատարած դրդումներն են՝ ցուցարարներուն միջեւ պառակտումներ ստեղծելու միտումով։ «Պետութիւնը այսպէս բաներով զբաղած է, չի գիտեր՝ ինչ ընել, որ խաղաղ ցուցարարներուն իրար դէմ լարէ, օրինակ՝ ազգայնականներն եւ քիւրտերը» ընդգծեց ան։

Երբ հարցուցինք, թէ ճի՞շդ է որ հակահայ ու հայատեաց լոգունգներով ցուցանակներ կան բազմութեան մէջ, ան պատասխանեց, որ չեն հանդիպած այդ երեւոյթին, իսկ եթէ հանդիպին, բնականաբար պիտի հակազդեն ատոր, ինչպէս որ իրենց վրաններուն շուրջ կայացած զրոյցի մը ընթացքին, ուր մէկ առ մէկ խօսք առած են երկու կողմերէն- «Նոր Զարթօնք»-ը գանգատած է ցուցարարներուն՝ հայութիւնը որպէս հայեցանք գործածելուն երեւոյթին եւ յստակացուցած են այս ազգայնամոլ կեցուածքին անընդունելիութեան մասին։ «Մենք հոն ենք եւ մեր հայերէն տառերով ցուցանակները առանց որեւէ հարցի կախած ենք ամէն կողմ։ Բարձրաձայն հայերէն երգեր կը դնենք, «Նոր ռատիօ»-ն2 կը լսենք։ Բոլորը շատ լաւ ընդունեցին մեր ըսածները եւ խոստացան հետապնդել [ազգայնամոլութեան, Ա.] հարցը, իսկ որպէս զօրակցութիւն մեր խումբին՝ թուիթըրի մէջ «Կը սիրենք Նոր Զարթօնքը» անունով հաշթակ մը տարածելու նախաձեռնեցին։ Անոնք տեսան մեզ, որ իրենց

հետ կողքին կը պայքարինք ցոյցերուն առաջին օրէն, ինչ որ շատ մեծ ազդեցութիւն ձգեց բոլոր կողմերուն մօտ։»

«Նոր Զարթօնք»-ին ազատամիտ դիրքը

«Նոր Զարթօնք»-ը 2010 թուականէն ի վեր կը մասնակցի զանազան ցոյցերու եւ այլեւս կարելիութիւնը ունինք փողոց ելլելու։ Մայիս 1-ին ցոյցերուն մեր զօրակցութեան համար թուրքիոյ յեղափոխական-ընկերվարական-համայնավար խումբերուն մէջ մեր յարգուած տեղը ունինք։ Եթէ երկրին մէջ հայերուն վերաբերեալ դէպք մը պատահի, յարձակում մը կատարուի կամ հայկական յատկանշական թուական մը զուգադիպի, ինչպէս՝ ապրիլ 24 կամ յունուար 19, բոլոր այս խումբերը կու գան եւ կը զօրակցին մեզի։ Ճանշցուած ենք թէ այս ձախակողմեան զանգուածներուն մօտ եւ թէ հայ համայնքին մօտ։»

«Մենք նաեւ մեր պատմութիւնը ծանօթացնելու կարեւորութիւնը կը շեշտենք։ Երբ վարչապետը ըսաւ, որ քաղաքացիները չեն գիտեր պատմութիւնը եւ պէտք է այդ զրուայգիին

տեղը նախապէս գոյութիւն ունեցող զինանոցը վերակառուցել, մենք անմիջապէս պատասխանեցինք, որ դուք ալ չեք գիտեր պատմութիւնը, քանի որ զինանոցին առաջ, 1551-ին մինչեւ 1939, Ս. Յակոբ գերեզմանատունը եղած է այս տարածքին վրայ: Մենք ըստնք, այո՛, դուք առիջ մեր գերեզմանատունը, բայց զրուայգին պիտի չտանք:»

«Նոր Զարթօնը»-ը եւ պոլսահայերը

Թեքիր խօսեցաւ շարժումին եւ շարժումին մաս չկազմող պոլսահայութեան մասին՝ ըսելով, որ «Անշուշտ ամբողջ զաղութը համամիտ չէ մեզի հետ, եւ շատ մը հայերու համար նախընտրելի է զուսպ մսալ եւ չխառնուիլ նման իրադարձութիւններու»: Անդրադառնալով Կեզի զրուայգին ցոյցերուն մասին՝ ան ըսաւ, որ որոշ շարժում մը կատարուեցաւ նոյնիսկ անոնց մօտ անոնցմէ շատեր, օրինակ, զիշերները պատուհաններուն առջեւ ամաններուն հարուածելով աղմուկ բարձրացնելով եւ կամ լոյսերը վառել մարելով իրենց տուններէն՝ աւելի «ապահով ձեւով մասնակցեցան» ցոյցերուն: «Մեզի համար ասիկա կը մսայ հանգիստ պայքարի սահմաններուն մէջ: Տունէն չիջնելով

www.norzartonk.org

ապահով դիրքէ բան մը ընել: Բայց անշուշտ այդ ալ բան մըն է» ըսաւ ան՝ աւելցնելով, որ՝ «Հայ ցոյցարարներուն մեծ մասը երիտասարդներն են: Մեր նախորդ սերունդը շատ բան տեսած եւ վախցած է, տասը տարին անգամ մը զիսուն վատ աղէտ մը եկած է, ուրեմն բնական է որ չուզեն բախումներու երթալ, բայց մեզի համար այդպէս չէ, մենք մաս կը կազմենք Պոլսոյ լայն երիտասարդական զանգուածներուն: Մենք աշխարհին աւելի բաց ենք, թուրքիային ալ աւելի բաց ենք»:

Պատասխանելով այն հարցումին, որ արդեօ՞ք այս ցոյցերը հայերը աւելի մօտեցուցին թուրքներուն, ան ընդգծեց, որ այդ մէկը չի կրնար հաստատել: «Միայն կրնամ ըսել, որ զրուայգին մէջ մեր անընդհատ ներկայութիւնը առիթ ընծայեց, որ բազմաթիւ երիտասարդներ ծանօթանան մեզի եւ հայերուն մասին նոր բաներ սորվին: Անշուշտ ժողովուրդին հարիւր տոկոսը ներկայ չէր ցոյցերուն, բայց ան, որ հոն էր, ըլլայ ազգայնամոլը կամ քեմալականը, բոլորն ալ տեսան մեզ եւ մեր ներկայութիւնը զգացին:

Գործունեութիւնը կը ծաւալի

«Նոր Զարթօնը»-ը իր գործունեութիւնը կը ծաւալէ վեց տարիէ ի վեր, որմէ առաջ երկար ժամանակ գոյութիւն ունեցած է միայն որպէս համացանցային հաղորդակցութեան ե-նամակի խումբ, ուր սահմանափակ խումբով մտաւրականներու միջեւ կը քննարկուէր համայնքի վերաբերեալ նիւթեր եւ հայութիւնը յուզող խնդիրներ: «Նոր Զարթօնք» անուանուած է, քանի որ իր հիմսադրութեան թուականը, 2004-ը, Պոլս կեղրոնացած հայութեան համար նոր զարթօնքի շրջան մըն էր: «Զարթօնք եզրը յատկապէս օգտագործած ենք 19-րդ դարու մեր զարթօնքին որպէս մատնանշում: Հիմսական խնդիրը ե-նամակէն դուրս գալն էր եւ քաղաքական գետնի վրայ աշխուժ դառնալն էր: Նախքան Հրանդ Տինքի սպանութիւնը, իրեն ալ դիմած էինք ժողովրդավար խմբակցութիւն մը կազմելու աշխատանքներու գծով, բայց դժբախտաբար Հրանդ Տինքի սպաննութիւնը դարձաւ մարդոց իրարու քով բերող գործոնը, եւ իսկական աշխուժութիւնը այն ժամանակ սկսաւ միայն: Ակզբանական շրջանին, հարցախոյց մը պատրաստած էինք թուրքիոյ հայերուն քաղաքական արեւելումին վերաբերեալ, կը կազմակերպէինք բանախօսութիւններ, կամաց

-կամաց ոտքի ելլելով՝ սկսանք մասնակցիլ ցոյցերու եւ այդ ոչ միայն հայերուն վերաբերող նիւթերով, այլ նաեւ Թուրքիոյ մէջ ճնշուած միւս փոքրամասնութիւններուն: Հիմա հասած ենք այն կէտը, ուր կարողութիւնը ունինք ըսկու «40 օր Մուսա Լեռան վրայ, 13 օր Կեզի զրուայգիին մէջ»... կը շարունակենք պայքարիլ»:

«Նոր Զարթօնք»-ի տեսլականը

«Մենք կ'ուզենք փոխել Թուրքիոյ ներկայ համակարգը եւ կը հաւատանք, որ այդ փոփոխութեան մէջ է հայերուն փրկութիւնը, բայց անշուշտ միայն հայերուն փրկելով ալ համակարգը չի փոխուիր: Հարկ է բոլոր փոքրամասնութիւններուն, խմբաւորումներուն եւ դասակարգերուն փրկութեամբ զայ ժողովրդավար նոր համակարգ մը: Այդ նպատակով ալ հիմնած ենք «Նոր Ռատիօ» համացանցային ձայնասփիւռը, որուն ոչ բոլոր հաղորդավարերը «Նոր Զարթօնք»-ի անդամներ են, քանի որ 9 լեզուով ծրագիրներ ունինք, ինչպէս որ արդէն կը յարմարի մեր նպատակներուն: Շարժումը սերտ կապէր ունի Հայ մշակոյթի գօրակցութեան միութեան հետ, որուն հիմնադիրներէն շատերը «Նոր Զարթօնք»-ի ալ անդամներ են:»

«Չենք ուզեր սահմանափակուիլ հայկական հարցերով, օրինակի համար՝ Ցեղասպանութեան մասին միշտ գործունելութիւն ունինք, բայց նաեւ՝ բնապահպանումը, կիներու իրաւունքներու հարցը, հասարակութեան մէջ սեռային դերերը, միասեռականներու իրաւունքներն ալ նոյնքան կը հետաքրքրեն մեզ. ազատամիտ ենք այդ առումով: Մեր գաղափարները կը տարածենք մեր կայքէջի եւ «Նոր Ռատիօ»-ի միջոցով: Վերջերս սկսած ենք հրատարակել «Նոր Զարթօնք» անունվթերը մը, որուն առաջին թիւր լոյս տեսաւ անցեալ ամրս, եւ որուն յօրուածներուն մեծամասնութիւնը թրքերէն է, որպէսզի մեր գաղափարները եւ մեր ձայնը ընդհանուր թրքական հասարակութեան հասնի:»

«Միութեան անդամներուն մեծամասնութիւնը հայեր են, եւ ունինք մեծ թիւով ոչ հայ բարեկամներ, որոնք կը գօրակցին մեզի եւ կը մասնակցին մեր կազմակերպած ցոյցերուն, որուն գլերէ հայերուն չափ ալ ոչ հայեր կու գան, ինչպէս՝ թուրքեր, թիւրտեր եւ ալեւիներ.»

օրինակ երբ Տիգրանակերտի մէջ ցոյց մը ցոյցերու եւ այդ ոչ միայն հայերուն վեճամասնութիւնը քիւրտեր էին: Մեր կեղրոնին ամէնէն շատ գործունեայ եւ աշխուժ կորիզը 25-30 հոգի կը հաշուէ, թէեւ մեծ թիւ մը չէ, բայց մեր ամէնէն պզտիկ ցոյցը 100-200 հոգիով կը կատարուի: Պատահած է նաեւ, որ 6000 հոգիով ցոյցի ելած ենք, այդ ալ կախում ունի ցոյցին նիւթէն, հարցեր կան, որոնք աւելի մարդ կը հաւաքեն բնականաբար»:

Սայաթ Թեքիր աւելցուց, որ՝ «Մենք ազատ խումբ մըն ենք, կապուած չենք որեւէ քաղաքական ուժի: Դժբախտաբար կապէր չունինք սփիւրքի կազմակերպութիւններուն հետ, կամ նոյնիսկ՝ հայաստաննեան կազմակերպութիւններուն հետ: Մենք բաց կազմակերպութիւն ենք, պատրաստ ենք նոյնիսկ համագործակցելու, այնքան ատեն որ մեր նպատակները եւ գաղափարախօսութիւնները կը համընկնին»:

«Նոր Զարթօնք»-ը եւ սփիւրքը

«Ցեղասպանութիւն տեղի ունեցած է նաեւ մեր ընտանիքներուն մէջ եւ թրքական կառավարութեան ասոր ժիստման քաղաքականութիւն նաեւ ուղղուած է մեր դէմք անշուշտ, սակայն, ի տարբերութիւն սփիւրքին, մենք միասին կ ապրինք Ցեղասպանութիւնը հերքողներուն հետ: Անդին, չենք կրնար զանց առնել ձախակողմեան դասակարգերը, որոնց հետ կը համագործակցինք»

«Մենք, որպէս «Նոր Զարթօնք», պէտք է գործակցինք սփիւրքեան եւ հայաստաննեան կազմակերպութիւններու հետ, որպէսզի կարենանք միատեղ կեցուածքներ ունենալ եւ ձայն բարձրացնել միասին: Գիտենք, որ նախապաշտումներ կան պոլսահայերուն նկատմամբ, թէ ինչո՞ւ տակաւին Թուրքիա կ ապրինք: Մեզի կը հարցնեն, թէ ինչո՞ւ դուրս չենք զար, մենք ալ կը պատասխանենք, որ կը մնանք, որպէսզի պայքարինք Ցեղասպանութեան ճանաչողութեան համար ներսէն, բայց նաեւ՝ այլ իրաւունքներու համար: Մենք պիտի մնանք հնու եւ պիտի պայքարինք ոչ միայն հայերու իրաւունքներուն համար, այլ ընդհանրապէս այս երկրին ժողովրդավար դառնալուն համար»:

<http://www.aztagdaily.com/archives/125328>

